

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Başkanlığı
Tarih: 23.01.2012
Sayı: 213

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifimiz gerekçesi ile ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Emine Ülker Tarhan
Ankara Milletvekili

R. Vi
Rıza Türmen

İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	03 Şubat 2012		E. No: 2/322	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]
TBMM BAŞKANI	[Signature]			

GENEL GEREKÇE

Anayasa Mahkemesinin 14.04.2011 tarih ve 27905 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğü için 1 yıl süre verdiği 20.01.2011 tarih ve 2008/44-2011/21 sayılı kararı gerekçesinde de açıklandığı üzere “5352 sayılı Kanun’un 9. maddesinde, aynı Kanun’un 4. maddesi uyarınca adli sicile kaydedilen bilgilerin hangi hallerde arşiv kaydına alınacağı belirtilmiştir. İtiraz konusu fıkra ise aynı Kanun’un 9. maddesi gereğince arşive alınan kayıtların ilgilinin ölümü üzerine veya her halde kaydın girildiği tarihten itibaren seksen yıl geçtikten sonra silineceği hükmü yer almaktadır.

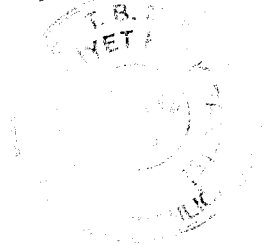
Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir. Yasaların kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle yasa koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir.

Anayasa’nın 5. maddesinde, “İnsanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlama” Devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmış; 17. maddesinin birinci fıkrasında ise herkesin, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

İtiraz konusu kuralla, 5352 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan istisnalar dışında, Türk mahkemeleri tarafından vatandaş veya yabancı hakkında verilmiş ve adli sicile kaydedilmiş tüm mahkumiyet hükümlerinin infaz edilmesinden sonra arşiv kayıtlarında ilgilinin ölümüne kadar veya kaydın girildiği tarihten itibaren seksen yıl süreyle muhafaza edilmesi öngörülmektedir.

5352 sayılı Kanun’un gerekçesinde de belirtildiği üzere, Türk Ceza adalet sisteminde öngörülen tekerrür, erteleme, temel cezanın belirlenmesi, kamu davasının açılmasının ertelenmesi, hükmün açıklanmasının geri bırakılması gibi kurumların hayata geçirilebilmesi, bir kişinin işlediği suçun ya da aldığı cezanın milletvekili seçilmesini engelleyen Anayasa’nın 76. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilenlerden olup olmadığının saptanabilmesi ve mahkumiyete bağlı hak yoksunluğu öngören bazı özel yasalardaki hükümler nedeniyle mahkemelerce verilen mahkumiyet kararlarının kayıt altına alınmasında yasal ve anayasal bir takım gereklilikler bulunmaktadır. Ancak söz konusu gerekliliklerin, itiraz konusu kuralda öngörüldüğü üzere arşiv kayıtlarının kişinin ölümüne kadar ya da seksen yıl süreyle muhafaza edilmesi noktasında geçerli olmadığı açıktır.

Mahkemelerce verilen mahkumiyet kararlarının arşiv kaydına alınmasının gerekçesini oluşturan durumlar, bazı istisnalar dışında, kişi hakkında ömür boyu hak yoksunluğu getirmemektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda yer alan ömür boyu hak yoksunluğu durumuna yer verilmemiş, hak yoksunluğu belli bir süreyle sınırlandırılmıştır. 5237 sayılı Kanun hükümlerine göre verilen bir mahkumiyet nedeniyle hak yoksunluğu, kural olarak, cezanın infazıyla sona ererken; Türk Ceza Kanunu dışındaki

kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkumiyete bağladığı hak yoksunlukları ise 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesi gereğince ilk mahkumiyet kararının infaz edilmesinden itibaren belli sürenin geçmesiyle birlikte yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluyla sona erdirilebilmektedir. Bir başka ifadeyle, arşiv kaydına alınmanın gerekçesini oluşturan kurumlar ilk mahkumiyet kararından belli bir süre geçtikten sonra kişi hakkında aleyhe bir sonuç doğurmadığı halde, söz konusu kayıtların kişinin ölümüne kadar veya kaydın girildiği tarihten itibaren seksen yıl süreyle arşivde muhafaza edilmesi gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, tüm suçlara ilişkin arşiv kayıtlarının bu kadar uzun süre muhafaza edilmesi, suç ve cezaların nitelikleri veya ağırlıkları dikkate alınmadan tüm suçlar için geçerli tek bir sürenin belirlenmesi, bu sürenin arşiv kaydına alınmayı gerekli kılan amaçla orantılı ve makul olmaması nedeniyle Kural, adil ve hakkaniyete uygun bir düzenleme niteliğinde değildir.

Diğer taraftan, kişinin belli bir tarihte aldığı herhangi bir mahkumiyet kararına ilişkin kaydın kişinin ölümüne kadar ya da seksen yıl süreyle muhafaza edilmesi, Anayasa'nın 5. ve 17. maddelerinde belirtilen kişinin maddi ve manevi varlığının geliştirilmesi ilkesi ve cezaların ıslah edici olma amacı ile bağdaşmamaktadır." Bu nedenlerle hem Anayasa Mahkemesi kararının gereğinin yerine getirilmesi, hem de mevcut düzenlemenin Hukuk Devleti ilkesi ile bağdaşmaması nedenleriyle maddede değişiklik yapılması zorunlu olmuştur.

MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1- 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 12. Maddesinin yürürlükten kaldırılan birinci fıkrasının Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile uyumlu olacak şekilde, makul sürede adli sicil kaydına dair arşiv bilgilerinin silinmesi süresini düzenlemiştir.

Madde 2 – Yürürlük maddesidir.

Madde 3 – Yürütme maddesidir.

ADLİ SİCİL KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ

Madde 1 –5352 sayılı Adli Sicil Kanunu’nun 12. Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

MADDE 12- (1) Ceza veya güvenlik tedbirinin infazının tamamlanmasından başlamak üzere, beş yıldan fazla hapis cezasına mahkumiyet halinde on yıl, beş yıldan az hapis veya adli para cezasına mahkumiyet halinde beş yıl içinde yeni bir suç işlenmemesi halinde, arşiv bilgileri tamamen silinir.

Madde 2 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

